

## **A munkavállalási célú migráció magasan képzett munkavállalók körében**

**Monoki Petra Judit**

Emberi Erőforrás Tanácsadó szak, mesterképzés, levelező munkarend

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Belső témavezető: Dr. Suhajda Csilla Judit, egyetemi docens, Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet

Diplomadolgozatom célja az, hogy átfogó elemzést nyújtson az munkavállalási, különösképpen az európai országokba irányuló munkavállalási célú migráció jelenségéről magasan képzett munkavállalók körében, annak kulturális aspektusaira és következményeire összpontosítva. A szakirodalmi áttekintés a migráció különböző formáit és definícióit vizsgálja. A dolgozat a migráció történelmi hátterének vizsgálatával kezdődik, megállapítva, hogy a migráció az emberiség hajnala óta létező jelenség. Ezután a migráció különböző típusait is csoportosítom, beleértve a politikai, környezeti, kulturális és gazdasági migrációt. Hangsúlyozom továbbá a különböző típusú migrációhoz vezető okok fontosságát, az egyéni jellemzőket és a helyzeti tényezőket is figyelembe véve. Ezen kívül kiemeltem a leglényegesebb különbségeket, melyek alapján elkülöníthető a munkavállalási migráció, tehát a szakképzett munkaerő elvándorlása a tömeges migrációtól. Utóbbi nem képezi dolgozatom tárgyát.

Részben ismertetem a migráció pszichológiai aspektusait, a kultúrák közötti kapcsolatokra és az identitásváltozásra összpontosítva. Ezután áttérek a kulturális dimenziók elemzésére, bemutatva Hofstede kulturális dimenziókra vonatkozó elméletét, magyarázatot adva az egyes dimenziókra és példákat hozva azok hatására. Ily módon elmagyarázom, hogyan befolyásolja a kultúra az emberek migrációját és alkalmazkodását.

Kutatásomban három hipotézist állítok fel és vizsgálom meg részletesen. Ehhez a következő módszereket alkalmazom: egyrészt a migrációhoz kapcsolódó statisztikák és a Hofstede által meghatározott kulturális dimenziók másodelemzését végzem el, illetve költözést támogató munkatársak interjú vizsgálatával egészítem ki. Kutatásomat a statisztikai adatok feltérképezésével kezdem, így alakítva ki egy aktuális képet a magasan képzett munkaerő mozgásáról illetően, az elmúlt 10 év adatai alapján. Vizsgálom, hogy mely országokba, mely országokból érkezett és érkezik jelenleg is a legtöbb munkavállaló legális formában, állandó letelepedési szándékkal. A kapott tendenciák hasznos alapot adnak a további, interjú vizsgálatához és számos alkalommal alátámasztják a válaszokban kapott eredményeket. A kapott eredményeket megvizsgálom és összevetem az 1970-es években

kiadott és azóta is kiemelkedő alkotásnak számító Hofstede-féle kultúra dimenzió modelleln, ezután következtetést vonok le a kulturális különbségek és a migráció során tapasztalt viselkedésformák tekintetében, így keresve választ arra, hogy egyrészt ezen munkavállalói szegmens milyen mértékben támasztja alá az általános megfigyeléseket az 1970-es évekből, illetve hol és milyen mértékben tér el attól.

Az interjúztatás pedig lehetőséget biztosít arra, hogy közvetlen kapcsolatba lépjek az adott kutatási terület érintettjeivel. Az interjúk révén részletes és kontextusba helyezett információkat gyűjthetek az adott témával kapcsolatos tapasztalataikról, véleményeikről és nézőpontjaikról. Ennek eredményeként mélyebb betekintést kaphatok az emberek érzéseibe, gondolataiba és értékeibe, ami segített abban, hogy szélesebb körű és gazdagabb értelmezést adjak a kutatásom tárgyáról. Ehhez a korábban említett költözést segítő munkatársakkal folytatok interjúkat, őket a migráló munkatársakkal létrejött interakciókról kérdezem, különböző szempontok alapján kérem a véleményüket, illetve az átköltözés különböző szakaszaira koncentrálna célzott kérdésekkel tudom meg a szükséges információt.

Az első hipotézis azáltal, hogy magasabb beosztású munkavállalókra fókuszál, azt vizsgálja, hogy vajon magasabb pozícióban lévőknek több elvárása van-e a költözéssel kapcsolatban, mint az alacsonyabb beosztásban dolgozóknak. Az interjúk alapján azonban nem sikerült egyértelműen bizonyítani ezt a hipotézist.

A második hipotézisem azt vizsgálja, hogy a kollektív kultúrához kevésbé kötődő munkavállalók könnyebben alkalmazkodnak más országokban, hiszen hajlamosabbak az önállóságra. Az interjúk és a kulturális dimenziók elemzése alapján bizonyítást nyert, hogy a kollektív társadalmakból érkező migránsoknak nincs problémájuk hosszú távon az alkalmazkodással, akár individualista társadalmakban sem.

A harmadik hipotézisem arra irányul, hogy a hasonló kulturális dimenziókkal rendelkező nemzetek között a munka gördülékenyebben folyik. Az interjúk és a dimenziós adatok összevetése alapján ez is bizonyítást nyert.

A dolgozatom témájának újszerű megközelítésben való vizsgálata véleményem szerint hasznos eredményeket hozott a területen. Az olykor meglepő migrációs statisztikák elemzése mellett három hipotézist is teszteltem, melyek közül kettő nyert bizonyítást. A szakdolgozat eredményei és megállapításai hozzájárulhatnak a migrációs folyamatok jobb megértéséhez és az ezzel kapcsolatos politikák és gyakorlatok fejlesztéséhez. Illetve kiváló kiindulópontot jelenthet további kutatások folytatásához (pl. utánkövetés, küldő országok gazdasági politikai helyzetének vizsgálata).